

Ardshinbank

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

2024թ. Սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	6
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	8

«Արշինբանկ» ՓԲԸ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
հաշվետվություն 2024թ. Սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար

	01/07/2024- 30/09/2024 հազ.դրամ	01/01/2024- 30/09/2024 հազ.դրամ	01/07/2023- 30/09/2023 հազ.դրամ	01/01/2023- 30/09/2023 հազ.դրամ
Տնթ.				
Տոկոսային եկամուտ	4 36,428,035	102,078,317	27,670,916	79,827,867
Տոկոսային ծախս	(10,466,221)	(31,832,822)	(10,595,223)	(31,716,550)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	25,961,814	70,245,495	17,075,693	48,111,317
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5 7,881,142	22,240,500	4,764,667	13,866,043
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	(1,695,573)	(4,552,847)	(1,192,972)	(3,431,173)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	6,185,569	17,687,653	3,571,695	10,434,870
Զուտ օգուտ (վնաս) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկերից	405,278	239,234	279,802	(568,021)
Զուտ օգուտ (վնաս) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	80,312	337,164	(867,701)	(2,388,128)
Զուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից	6 18,229,663	41,825,870	8,920,419	26,428,809
Զուտ օգուտ (վնաս) ներդրումային արժեթղթերից	42,540	844,780	570,227	2,154,973
Այլ գործառնական եկամուտ	641,519	2,545,125	500,704	2,545,933
Գործառնական եկամուտ	51,546,694	133,725,321	30,050,839	86,719,753
Արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքներից	7 (1,535,808)	(3,483,172)	(1,863,246)	(4,563,339)
Արժեզրկումից կորուստներ(օգուտներ) այլ ակտիվներից	(164,885)	(67,000)	5,902	467,620
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	(7,434,963)	(21,253,171)	(2,589,461)	(7,936,975)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	8 (2,694,072)	(8,099,186)	(2,705,098)	(7,700,262)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	39,716,966	100,822,792	22,898,936	66,986,797
Շահութահարկի գծով ծախս	9 (7,169,771)	(18,191,702)	(4,164,795)	(10,034,422)
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	32,547,195	82,631,090	18,734,141	56,952,375
Այլ համապարփակ եկամուտ՝ առանց շահութահարկի				
Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուսպ	34,572	721,727	656,814	1,488,465
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	27,464	807,814	769,773	1,567,756
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	7,107	(86,087)	(112,959)	(79,291)
Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս				
Շենքերի, հողերի վերագնահատում	-	-	(781,094)	(781,094)
Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս				
Այլ համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի	34,572	721,727	(124,280)	707,371
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար	32,581,766	83,352,818	18,609,861	57,659,747

Անանյան Արտակ
Վարչության նախագահ

Խաչատրյան Արմինե
Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ
Հաստատված է 14.09.2024թ.

«Արշինբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2024թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ

		30/09/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ Ստուգված
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	Ծնթ.		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	607,216,610	433,770,473
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	11		
- Բանկի կողմից պահվող		22,665,409	5,488,106
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		21,352,391	28,386,003
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր, փոխատվություններ և այլ պահանջներ	12	196,926,845	169,022,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13	848,523,306	671,580,291
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	14		
- Բանկի կողմից պահվող		88,807,361	192,908,380
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		144,241,675	102,699,886
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	15	16,103,500	15,953,577
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		-	-
Շեղանկազմված հարկային ակտիվներ	9	-	-
Այլ ակտիվներ	16	7,955,346	15,053,445
Ընդամենը ակտիվներ		1,953,792,444	1,634,862,925
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Փոխառություններ և պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	350,896,389	366,839,737
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18	60,043,276	84,351,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19	1,230,244,691	977,881,753
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		16,316,399	956,811
Շեղանկազմված հարկային պարտավորություններ		5,630,827	6,167,255
Այլ պարտավորություններ	20	17,693,070	9,084,308
Ընդամենը պարտավորություններ		1,680,824,652	1,445,281,122
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	21	102,454,400	52,227,200
Էմիսիոն եկամուտ		51	51
Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ		5,649,451	5,649,451
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		118,915	(602,812)
Գլխավոր պահուստ		10,580,485	7,525,874
Չբաշխված շահույթ		154,164,490	124,782,039
Ընդամենը սեփական կապիտալ		272,967,792	189,581,803
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		1,953,792,444	1,634,862,925

Անանյան Արտակ

Վարչության նախագահ

Խաչատրյան Արմինե

Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ

Հաստատված է 14.10.2024թ.

Handwritten signature in blue ink

Ardshinbank

«Արշինբանկ» ՓԲԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2024թ. Սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	01/01/2023- 30/09/2024 հազ. դրամ	01/01/2023- 30/09/2023 հազ. դրամ
Ստացված տոկոսներ	103,068,211	79,617,607
Վճարված տոկոսներ	(33,539,684)	(34,191,499)
Ստացված կոմիսիոն և այլ վճարներ	22,240,500	13,866,043
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ	(4,552,847)	(3,431,173)
Ձուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	42,603,628	25,890,095
Այլ ստացված եկամուտ	2,868,236	2,544,588
Այլ ընդհանուր վարչական և աշխատակազմի ծախսերի գծով վճարումներ	(18,389,984)	(12,321,048)
Գործառնական ակտիվների (աճ) նվազում		
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր ու փոխառություններ	(29,768,524)	3,519,428
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(192,126,981)	(64,554,033)
Բռնագանձված գույք	1,747,238	241,977
Այլ ակտիվներ	5,182,667	(823,382)
Գործառնական պարտավորությունների աճ (նվազում)		
Բանկերի կարճաժամկետ ավանդներ և մնացորդներ	(52,745,762)	8,788,346
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	38,958,106	(7,000,472)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	295,728,019	(29,517,356)
Այլ պարտավորություններ	(303,686)	4,355
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	180,969,138	(17,366,524)
Վճարված շահութահարկ	(3,396,315)	(17,069,757)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցների հոսքեր	177,572,823	(34,436,281)

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ներդրումային արժեթղթեր	44,960,884	93,333,292
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,334,362)	(734,477)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	43,626,522	92,598,815

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Փոխառությունների ստացում	54,188,914	105,801,972
Փոխառությունների մարում	(60,548,827)	(147,331,922)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	2,200,000	2,964,731
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր մարում	(23,023,120)	(23,653,040)
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում	50,227,200	-
Վճարում վարձակալության գծով	(484,543)	(449,401)
Վճարված շահաբաժիններ	(50,354,028)	(18,031,924)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր	(27,794,405)	(80,699,584)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ (նվազում)	193,404,940	(22,537,050)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(19,955,451)	(12,398,326)
Սպասվող պարտքային վնասի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(3,352)	(8,888)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	433,770,473	455,397,014
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	607,216,610	420,452,751

Անանյան Արտակ

Վարչության նախագահ

Խաչատրյան Արմինե

Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ

Հաստատված է 14.10.2024թ.

«Արշինբանկ» ՓԲԸ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
 2023թ. Սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար

	Բաժնետիրակ. կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնահատ. աճ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատ. պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղյալված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	52,227,200	51	6,430,545	(1,657,449)	4,415,218	84,147,782	145,563,347
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ							
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	-	56,952,376	56,952,376
Հատկացում գլխավոր պահուստին	-	-	-	-	3,110,656	(3,110,656)	-
Այլ համապարփակ եկամուտ							
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հեքազայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	1,567,756	-	-	1,567,756
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(79,291)	-	-	(79,291)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հեքազայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	1,488,465	-	-	1,488,465
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Հիմնական միջոցների վերագնահատում առանց հետաձգված հարկային ակտիվների /հետաձգված պարտավորությունների	-	-	-	-	-	-	-
Փոխացում վերագնահատման պահուստներից դեպի չբաշխված շահույթ	-	-	(781,094)	-	-	967,401	186,307
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	(781,094)	1,488,465	-	967,401	1,674,772
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար	-	-	(781,094)	1,488,465	3,110,656	54,809,121	58,627,148
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Սովորական բաժնետոմսերի թողարկում	-	-	-	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(18,088,079)	(18,088,079)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	(18,088,079)	(18,088,079)
Մնացորդը առ 30 Սեպտեմբերի 2023թ.	52,227,200	51	5,649,451	(168,984)	7,525,874	120,868,824	186,102,416

Անանյան Արտակ
 Վարչության նախագահ

Խաչատրյան Արմինե
 Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ
 Հաստատված է 14.10.2024թ.

	Բաժնետիրակ կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնահատ. աճ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատմ. պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղյալ շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	52,227,200	51	5,649,451	(602,812)	7,525,874	124,782,039	189,581,803
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ							
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	-	82,631,090	82,631,090
Հատկացում գլխավոր պահուստին	-	-	-	-	3,054,611	(3,054,611)	-
Այլ համապարփակ եկամուտ							
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	807,814	-	-	807,814
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(86,087)	-	-	(86,087)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	721,727	-	-	721,727
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Հիմնական միջոցների վերագնահատում առանց հետաձգված հարկային ակտիվների /հետաձգված պարտավորությունների	-	-	-	-	-	-	-
Փոխացում վերագնահատման պահուստներից դեպի զբաղյալ շահույթ	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	721,727	-	-	721,727
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	721,727	3,054,611	79,576,479	83,352,817
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Սովորական բաժնետոմսերի թողարկում	50,227,200	-	-	-	-	-	50,227,200
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(50,194,028)	(50,194,028)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	50,227,200	-	-	-	-	(50,194,028)	33,172
Մնացորդը առ 30 Սեպտեմբերի 2024թ.	102,454,400	51	5,649,451	118,915	10,580,485	154,164,490	272,967,792

Անանյան Արտակ
 Վարչության նախագահ
 հասցատրյան Արմինե
 Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ
 Հաստատված է 14.10.2024թ.

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2003թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

2023թ.մայիսի 10-ին Բանկը ներդրում է կատարել «Արինս Կապիտալ» ներդրումային ֆոնդում, որտեղ ձեռք է բերել 100% փայամասնակցություն: 2024թ. մարտ ամսին Բանկը մարել է «Արինս Կապիտալ» ներդրումային ֆոնդում ձեռք բերված 100% փայամասնակցությունը:

Բանկն ունի 65 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 13: Բանկի աշխատողների միջին քանակը 2024թ. երրորդ եռամսյակի դրությամբ 1,888 է (2023 թ. երրորդ եռամսյակ՝ 1,675):

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով մասնակցություններ ունի Բանկի հետ չառնչվող այլ կազմակերպություններում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրի կառուցումը և տառապանքները կհանգեցնեն օգնականության:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով ու վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հողի և շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Էական անորոշ գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- վարկերի արժեզրկման գնահատում – ծանոթագրություն 13,
- բռնագանձված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – ծանոթագրություն 13,
- շենքերի վերագնահատում – ծանոթագրություն 15

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն և Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Բանկն առաջին անգամ կիրառել է Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման 2-րդ փուլի ընթացքում ընդունված փոփոխությունները (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ) 2021թ. հունվարի 1-ից:

Բանկը 2-րդ փուլի փոփոխությունները կիրառել է հետընթաց: Այնուամենայնիվ, 2-րդ փուլի փոփոխություններով թույլատրվող բացառությունների համաձայն, Բանկը որոշել է չվերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվությունն այդ փոփոխությունների ազդեցությունն արտացոլելու համար: Քանի որ Բանկը չի իրականացրել գործարքներ, որոնց համար ուղենիշային տոկոսադրույքը փոխարինվել է այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, փոփոխությունների հետընթաց կիրառումն ազդեցություն չի ունեցել սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդի վրա: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված 2021թ. հունվարի 1-ից կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առանձին դրույթներ, 2-րդ փուլի փոփոխությունները նախատեսում են գործնական բնույթի պարզեցում ՖՀՄՍ որոշ պահանջների հետ կապված: Այս պարզեցումը վերաբերում է ֆինանսական գործիքների և վարձակալության պայմանագրերի կամ հեջավորման հարաբերությունների փոփոխմանը, որը պայմանավորված է պայմանագրում ուղենիշային տոկոսադրույքի փոխարինումով նոր այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով: Եթե ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը փոխվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև, Բանկը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Փոփոխությունները նախատեսում են նաև բացառություն, որը թույլ է տալիս օգտագործել տոկոսադրույքի փոփոխությունն արտացոլող վերանայված զեղչման դրույքը վարձակալության պայմանների փոփոխության պատճառով վարձակալության պարտավորությունը վերաչափելու դեպքում, որը պահանջվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Բացառությամբ վերոնշյալ բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Վերափոխարկման արդյունքում առաջացող արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառում ենք ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) ՖՎՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

2014թ. հուլիսին ՀՀՄՄԽ-ն հրապարակել է ՖՎՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի վերջնական տարբերակը: ՖՎՄՍ 9-ը գործում է 2018թ. հունվարի 1-ից:

Այն փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտը:

Բանկը կիրառել է նոր ստանդարտը 2018թ. հունվարի 1-ից

ՖՎՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում առաջացող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունները ճանաչվել են չբաշխված շահույթի և պահուստների կազմում 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Դասակարգում – Ֆինանսական ակտիվներ

ՖՎՄՍ 9-ը նախատեսում է նոր մոտեցում ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար, որն արտացոլում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակներում կառավարվում են ակտիվները և դրանց հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերը: ՖՎՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դաս՝

ա) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,

բ) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,

գ) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Ստանդարտի համաձայն՝ ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների, փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասերն այլևս չեն գործում: Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասվում է նշված դասերից որևէ մեկին:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» այն դեպքում, երբ այն չի դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև) և ոչ էլ որպես ԻԱԱՀՖԱ չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև): Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել որպես ԻԱՇԿՎ չափվող ցանկացած ֆինանսական ակտիվ, որը բավարարում է ամորտիզացված արժեքով չափվելու կամ ԻԱԱՀՖԱ չափվելու համար ներկայացվող պահանջները, եթե այդպես անելը վերացնում կամ նաշանակալիորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունը, որն այլապես կարող էր առաջանալ: Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» (ԻԱԱՀՖԱ), եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և նախորոշված չէ որպես ԻԱՇԿՎ «ստիմոն»՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն ապահովվում է ինչպես պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելով, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվները վաճառելով, և

- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են, և

- սկզբնական ճանաչման պահին բաժնային գործիքը, որը չի պահվում առևտրական նպատակներով, կարող է անդառնալիորեն նախորոշվել որպես ԻԱԱՀՖԱ չափվող: Այդպիսի ընտրությունը կատարվում է գործիք առ գործիք հիմունքով:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «ամորտիզացված արժեքով չափվող», եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և նախորդված չէ որպես ԻԱՇԿՎ չափվող՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար, և
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

Դասակարգում – Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (ԻԱՇԿՎ) չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

ԻԱՇԿՎ ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ԻԱՇԿՎ չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է առևտրական նպատակներով կամ դասակարգվում է որպես ԻԱՇԿՎ չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեղջավորման գործիք:

Առևտրական նպատակներով չպահվող ֆինանսական պարտավորությունը կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես ԻԱՇԿՎ չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգվում է որպես ԻԱՇԿՎ չափվող:

ԻԱՇԿՎ չափվող ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց վերաչափումից առաջացող օգուտները կամ կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ իրական արժեքի փոփոխության՝ պարտավորության պարտքային ռիսկին վերագրելի մասից, որը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա զուտ հաշվեկշռային առժեռին:

(i) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առք ու վաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեքկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կհռառելով գործիքի առույնավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է՝ որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիսի բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում, որին մուտքի հնարավորություն ունի Բանկը նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ՝ եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում է ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա՝ որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգումով: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ առոճառոն ավատումով է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Բանկը ճանաչում է իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում կատարվել են այդ փոփոխությունները:

(vi) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները նատառվում են. կամ չեղում են համառոտում. կամ ուժ չեն կորցնում:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը: Եթե Խումբը ձեռք է բերում իր սեփական պարտքը, ապա այն դուրս է բերվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից, և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված հատուցման տարբերությունը ներառվում է պարտքի ժամկետից շուտ մարման արդյունքում առաջացած շահույթում կամ վնասում:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(vii) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «բանկերի ավանդներ և մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետգնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է հոսկան առժեռով:

(viii) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվելով զուտ գումարով, միայն այն դեպքում, երբ Բանկն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Բանկն ունի հաշվանցում կատարելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, վերջիններիս լուծարման կամ սնանկացման ռեառում:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև: Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողի և շենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համաառուցական ֆինանսական առույնծում:

(iii) Մաշվածություն

(զ) Բռնագանձված գույք

Բռնագանձված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

(է) Արժեզրկում – Ֆինանսական ակտիվներ, վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով, որի համար պահանջվում են էական դատողություններ այն մասին, թե ինչպիսի ազդեցություն կունենան տնտեսական գործոնները սպասվող պարտքային վնասի վրա, որը կորոշվի հավանականության հիմունքով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, վարաձակալության գծով ստացվելիք գումարների, որոշ վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի նկատմամբ: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ արժեզրկման գծով պահուստը ճանաչվում է կամ հաջորդ 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին կամ ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար չափով: Ֆինանսական գործիքի գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործ: Եթե ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը փոխվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տո

Ֆինանսական ակտիվի գծով ճանաչվող սպասվող պարտքային վնասի սկզբնական գումարը հավասար է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին (բացառությամբ որոշ առևտրական դեբիտորական պարտքերի և վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների, պայմանագրային ակտիվների, կամ ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների): Եթե ֆինանսական գործիքի գծով վարկային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, վնասի գծով պահուստը չափվում է գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար չափով:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով ճանաչվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ակտիվներ, ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով վարկային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, սակայն չի գրանցվել պարտավորությունների չկատարման դեպք, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ակտիվներ և ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով պարտավորությունները չեն կատարվել կամ գրանցվել է այլ հանգամանքներով պայմանավորված արժեզրկում, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ակտիվներ:

Սպասվող պարտքային վնասի չափումը պետք է լինի ակնողմնակալ և հիմնված լինի հավանականության գործոնի վրա, պետք է արտացոլի փողի ժամանակային արժեքը և ներառի ողջամիտ ու հիմնավորված տեղեկատվություն նախկինում տեղի ունեցած դեպքերի, ընթացիկ պայմանների և ապագա տնտեսական պայմանների կանխատեսումների վերաբերյալ, որը հասանելի է առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասը ճանաչվում է ավելի վաղ, քան դա պահանջվում է ՀՀՄՍ 39-ով, որի արդյունքում մեծանում է շահույթի կամ վնասի փոփոխականությունը: Դա կարող է հանգեցնել նաև արժեզրկման գծով պահուստի աճին, քանի որ բոլոր ֆինանսական ակտիվները կգնահատվեն առնվազն 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասի տեսանկյունից, և ֆինանսական ակտիվների խումբը, որի համար կիրառելի կլինի գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասը, հավանաբար ավելի մեծ կլինի այն խմբից, որի համար առկա կլինի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի:

Սպասվող պարտքային վնասի հաշվարկի համար կիրառվում է պարտավորությունների չկատարման հավանականություն $\times$ պարտավորությունների չկատարման արդյունքում առաջացող վնաս $\times$ պարտքի գումարը պարտավորությունների չկատարման պահին (PD $\times$ LGD $\times$ EAD) մոտեցումը (առնվազն որոշ պորտֆելների համար)՝ կախված ֆինանսական ակտիվի տեսակից, ֆինանսական ակտիվի դասակարգման փուլից՝ ըստ ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգման, առանձին կամ հավաքական հիմունքով գնահատումից և այլ գործոններից:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(թ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները, ինչպես նաև տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխավորություններն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտապանն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունը սկզբնապես ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ սկզբնապես ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխավորության գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխավորությունների գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում: Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկավորման պարտավորվածություններ, որոնք Խումբը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե Բանկն ունի իր վարկավորման պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկավորման պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,

- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(Ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող եկամտի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները: Ընթացիկ հարկի գծով վճարվելիք գումարները ներառում են նաև շահաբաժինների գծով առաջացող հարկային պարտավորությունները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ հարկային նպատակների հետ չնվազեցվող գույքի, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքում, որն ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա, ժամանակավոր տարբերություններ, որոնք վերաբերում են այն դուստր կազմակերպություններում, ասոցիացված կազմակերպությունում և համատեղ ձեռնարկություններում կատարված ներդրումներին, որտեղ մայր կազմակերպությունը հնարավորություն ունի վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձման ժամկետները և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Խումբն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Բանկը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկի գծով համապատասխան օգուտը կարող է իրացվել:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկի գումարը որոշելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում անորոշ հարկային դիրքերի ազդեցությունը: Բանկը գտնում է, որ հարկային պարտավորությունների գծով հաշվեգրումները բավարար են բոլոր չստուգված հարկային տարիների համար, հիմք ընդունելով բազմաթիվ գործոնների իր գնահատականը, այդ թվում՝ հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունները և նախկին տարիների փորձը: Այս գնահատականը հիմնված է գնահատումների և ենթադրությունների վրա և կարող է ներառել մի շարք դատողություններ ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ: Կարող է ի հայտ գալ նոր տեղեկատվություն, որից ելնելով Բանկը կարող է փոխել իր դիրքորոշումը գոյություն ունեցող հարկային պարտավորությունների բավարար լինելու մասին: Հարկային պարտավորությունների նման փոփոխություններն ազդեցություն կունենան հաշվառման ծախսերի վրա և ժամանակաշրջանում, որում կատարվել է նման գնահատում:

(լ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այլ վճարները, կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս: Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում ենք շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ունիվերսալ:

(խ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ նույն Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և վերջինիս գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի համար առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

(ծ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2022թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները, քանի որ ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ

- (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)
- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)
- COVID-19 հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ. ժամանակաշրջան
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրերի փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործանական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտը (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 16) սահմանում է մեկ՝ հաշվեկշռային հաշվառման մոդել վարձակալության համար: Վարձակալը ճանաչում օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվը, որն իրենից ներկայացնում է ելակետային ակտիվն օգտագործելու իրավունք, և վարձակալության գծով պարտավորությունը, որն իրենից ներկայացնում է վարձավճարների վճարման պարտականություն: Նախատեսված են բացառություններ կարճաժամկետ վարձակալության և ցածր արժեք ունեցող միավորների վարձակալության համար: Վարձատուի համար հաշվառման ներկայիս մոտեցումը չի փոփոխվում, վարձատուն շարունակում է դասակարգել վարձակալությունը ֆինանսական և գործառնական դասերի:

ՖՀՄՍ 16-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17 «Վարձակալություն», ՖՀՄՄԿ մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՄԿ մեկնաբանություն 15 «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ» և ՄՄԿ մեկնաբանություն 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը» սահմանված վարձակալության հաշվառման ուղեցույցները:

ՖՀՄՍ 16-ը գործում է 2019թ. հունվարի 1-ից կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ՝ նաև ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվին կամ դրանից առաջ կիրառելու պայմանով:

Բանկը արտացոլում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունը: Ներկա պահին բացահայտված առավել էական ազդեցությունը կայանում է նրանում, որ Խումբը ճանաչում է ակտիվներ և պարտավորություններ տարածքների գործառնական վարձակալության պայմանագրերի գծով: Բացի այդ, փոխվել է վարձակալության այդ պայմանագրերի գծով ճանաչվող ծախսերի բնույթը, քանի որ ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն, պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում վարձակալության ծախսերը գծային հիմունքով ճանաչելու փոխարեն, Խումբը արտացոլում է ակտիվից օգտվելու իրավունքի մաշվածության գծով ծախսերը և վարձակալության գծով պարտավորություններին վերաբերող տոկոսային ծախսերը: Բանկը դեռ չի որոշել, թե արդյոք այն ևօգտմի ստանձառումով նախատեսված ոչ ապոտառիո ապագաումներն ա:

4 Ջուտ տոկոսային եկամուտ

	01/07/2024 - 30/09/2024	01/01/2024 - 30/09/2024	01/07/2023 - 30/09/2023	01/01/2023 - 30/09/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
Տոկոսային եկամուտ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,100,628	63,756,018	17,192,992	49,331,220
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	746,291	1,311,484	469,050	1,528,424
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,718,183	18,339,328	5,149,614	15,512,555
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր ու փոխատվություններ	6,862,933	18,671,487	4,859,260	13,455,668
Այլ	-	-	-	-
	<u>36,428,035</u>	<u>102,078,317</u>	<u>27,670,916</u>	<u>79,827,867</u>
Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,802,501	16,818,795	5,602,775	16,257,767
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	3,555,211	11,186,949	3,180,361	9,711,885
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,070,692	3,675,941	1,767,904	5,617,845
Տոկոսային ծախս վարձակալությունից (ՖՀՄՍ 16)	37,817	151,137	44,183	129,053
	<u>10,466,221</u>	<u>31,832,822</u>	<u>10,595,223</u>	<u>31,716,550</u>

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	01/07/2024 - 30/09/2024	01/01/2024 - 30/09/2024	01/07/2023 - 30/09/2023	01/01/2023 - 30/09/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
Դրամական միջոցների կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում	1,231,919	3,617,827	874,955	2,116,050
Դրամային փոխանցումներ	3,950,555	10,786,356	1,921,534	6,146,055
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,726,623	4,767,498	1,105,801	3,376,766
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	287,903	810,073	298,736	890,387
Բրոքերային և պահառուական ծառայություններ	464,985	1,672,755	245,923	669,029
Այլ	219,157	585,991	317,718	667,756
	<u>7,881,142</u>	<u>22,240,500</u>	<u>4,764,667</u>	<u>13,866,043</u>

6 Զուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01/07/2024 - 30/09/2024 հազ. դրամ	01/01/2024 - 30/09/2024 հազ. դրամ	01/07/2023 - 30/09/2023 հազ. դրամ	01/01/2023 - 30/09/2023 հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	18,332,745	41,758,848	7,776,728	23,735,122
Օգուտ (վնաս) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(103,081)	67,023	1,143,691	2,693,687
	<u>18,229,663</u>	<u>41,825,870</u>	<u>8,920,419</u>	<u>26,428,809</u>

7 Արժեզրկումից կորուստներ

	01/07/2024 - 30/09/2024 հազ. դրամ	01/01/2024 - 30/09/2024 հազ. դրամ	01/07/2023 - 30/09/2023 հազ. դրամ	01/01/2023 - 30/09/2023 հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,384,951)	(3,522,674)	(1,695,591)	(5,034,653)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(150,856)	39,502	(167,654)	471,314
Դուրս գրված ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-
	<u>(1,535,807)</u>	<u>(3,483,172)</u>	<u>(1,863,245)</u>	<u>(4,563,339)</u>

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է հետևյալ երկու մեծությունների համադրումը սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի և «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստ» հոդվածը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

30/09/2024

Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	Իրավաբան անձիք	Անհատներ	Այլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի զուտ վերաչափում	(129,055)	278,347	395,437	544,729
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(1,960,712)	(1,730,815)	(355,935)	(4,047,462)
Հանրագումար	(2,089,767)	(1,452,468)	39,502	(3,502,734)
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականազնում	12	19,549	-	19,561
Ընդամենը	(2,089,755)	(1,432,919)	39,502	(3,483,172)

31/12/2023

Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	Իրավաբան անձիք	Անհատներ	Այլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի զուտ վերաչափում	(1,241,260)	(561,348)	1,170,360	(632,247)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(426,676)	(1,119,056)	(69,674)	(1,615,406)
Հանրագումար	(1,667,936)	(1,680,404)	1,100,686	(2,247,653)
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականազնում	-	9,278	-	9,278
Ընդամենը	(1,667,936)	(1,671,126)	1,100,686	(2,238,375)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի ժամանակաշրջանի սկզբի և վերջի դրությամբ մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի:

	30/09/2024			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	2,063,044	2,838,354	14,734,989	19,636,386
Փոխանցում 1-ին փուլ	41,780	(1,953)	(39,827)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(11,384)	27,533	(16,149)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(8,814)	(654,339)	663,153	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(191,832)	(1,986,310)	(13,070,669)	(15,248,811)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,520,157	251,424	199,988	1,971,569
Ձուտ դուրսգրումներ *	3,970	-	(59,223)	(55,253)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	3,416,920	474,710	2,412,262	6,303,892

	30/09/2024			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	2,588,506	772,298	1,886,338	5,247,141
Փոխանցում 1-ին փուլ	645,732	(482,635)	(163,097)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(270,606)	424,936	(154,330)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(161,922)	(1,130,293)	1,292,216	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,722,242)	1,137,803	1,075,357	490,919
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,399,623	329,154	5,191	1,733,968
Ձուտ դուրսգրումներ *	84,659	130,646	(1,182,791)	(967,486)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	2,563,750	1,181,908	2,758,885	6,504,543

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի:

	2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	1,285,498	2,297,517	9,811,205	13,394,220
Փոխանցում 1-ին փուլ	206,819	(205,434)	(1,386)	(0)
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(122,208)	124,177	(1,969)	(0)
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(18,536)	(9,295)	27,830	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(671,011)	226,904	4,683,662	4,239,555
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,382,481	404,484	215,646	2,002,611
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	2,063,044	2,838,353	14,734,989	19,636,386

	2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	2,405,776	1,462,476	2,433,238	6,301,489
Փոխանցում 1-ին փուլ	434,124	(354,529)	(79,595)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(44,226)	93,898	(49,672)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(146,858)	(405,951)	552,809	(0)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,518,368)	(274,352)	(198,478)	(1,991,198)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,457,503	413,424	507,882	2,378,809
Զուտ դուրսգրումներ *	554	(162,667)	(1,279,846)	(1,441,959)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	2,588,506	772,298	1,886,338	5,247,142

* Աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց և անհատների համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

8 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01/07/2024 - 30/09/2024	01/01/2024 - 30/09/2024	01/07/2023- 30/09/2023	01/01/2023 - 30/09/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	434,557	1,241,235	400,395	1,255,825
Վարձակալության գծով ծախս	8,107	14,948	35,609	54,118
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	154,125	517,680	143,354	448,284
Գովազդի, շուկայավարման և գործակալական ծախսեր	93,137	295,734	90,589	239,424
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ	322,183	930,998	279,615	922,689
Անվտանգության ծառայություն	43,788	249,998	109,412	326,827
Վարկերի հավաքագրման և տրամադրման ծախսեր	289,653	794,092	282,612	721,498
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	130,867	397,509	133,396	383,009
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	108,445	287,460	93,292	259,864
Ծրագրային ապահովման ծախսեր	376,362	863,749	237,413	670,674
Կոմունալ և գրասենյակի պահպանման ծախսեր	47,252	138,779	45,381	141,093
Ապահովագրություն	159,553	498,011	157,848	492,862
Կանխիկի փոխադրման ծախսեր	43,444	130,829	43,535	125,009
Մասնագիտական ծառայություններ	87,588	362,409	76,274	255,281
Գործուղման ծախսեր	26,110	95,787	28,988	80,545
Գրասենյակային ծախսեր	37,612	86,822	28,088	80,882
Բարեգործություն և հովանավորություն	18,025	150,638	22,125	56,214
Այլ	313,264	1,042,508	497,173	1,186,165
	<u>2,694,072</u>	<u>8,099,186</u>	<u>2,705,098</u>	<u>7,700,262</u>

9 Շահութահարկի գծով ծախս

	01/07/2024 - 30/09/2024	01/01/2024 - 30/09/2024	01/07/2023- 30/09/2023	01/01/2023 - 30/09/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
Շահութահարկի գծով ծախս	(6,720,860)	(18,886,558)	(3,370,518)	(3,370,518)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(448,911)	694,856	(794,277)	(6,663,904)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	<u>(7,169,771)</u>	<u>(18,191,702)</u>	<u>(4,164,795)</u>	<u>(10,034,422)</u>

Գործող հարկային դրույքի համադրում

	01/07/2024 - 30/09/2024	%	01/01/2024 - 30/09/2024	%	01/07/2023- 30/09/2023	%	01/01/2023 - 30/09/2023	%
	<u>հազ. դրամ</u>		<u>հազ. դրամ</u>		<u>հազ. դրամ</u>		<u>հազ. դրամ</u>	
Շահույթ նախքան հարկումը	<u>39,716,966</u>		<u>100,822,792</u>		<u>22,898,936</u>		<u>66,986,797</u>	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(7,149,054)	(18.0)	(18,148,103)	(18.0)	(4,121,809)	(18.0)	(12,057,624)	(18.0)
Չհարկվող եկամուտ (չնվազեցվող ծախսեր)	(20,717)	(0.1)	(43,599)	-	(42,986)	(0.2)	2,023,202	3.0
	<u>(7,169,771)</u>	<u>(18.1)</u>	<u>(18,191,702)</u>	<u>(18.0)</u>	<u>(4,164,795)</u>	<u>(18.2)</u>	<u>(10,034,422)</u>	<u>(15.0)</u>

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ) 2024թ. և 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն: Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2024թ. և 2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածների ընթացքում:

հազ. դրամ	01.01.2024	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապ. ֆին.արդյունքո ւմ ճանաչված	30.09.2024
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,021	(6,417)	-	603
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(481,594)	(179,934)	-	(661,528)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(5,423,975)	(35,927)	-	(5,459,902)
Ներդրումային արժեթղթեր	638,607	(2,881)	(158,428)	477,298
Հիմնական միջոցներ	(1,860,115)	15,264	-	(1,844,851)
Այլ ակտիվներ	517,791	(245,908)	-	271,884
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(8,295)	6,210	-	(2,085)
Այլ պարտավորություններ	443,304	1,144,450	-	1,587,754
	<u>(6,167,255)</u>	<u>694,856</u>	<u>(158,428)</u>	<u>(5,630,827)</u>

հազ. դրամ	01.01.2023	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապ. ֆին.արդյունքում ճանաչված	30.09.2023
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,235	365	-	1,600
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(427,892)	(52,832)	-	(480,724)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,047,712	(6,320,698)	-	(4,272,986)
Ներդրումային արժեթղթեր	97,253	437,420	(326,735)	207,938
Հիմնական միջոցներ	(1,911,863)	(24,849)	186,307	(1,750,405)
Այլ ակտիվներ	569,458	(119,555)	-	449,903
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(16,575)	6,210	-	(10,365)
Այլ պարտավորություններ	773,720	(589,966)	-	183,754
	<u>1,133,048</u>	<u>(6,663,904)</u>	<u>(140,428)</u>	<u>(5,671,284)</u>

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

հազ. դրամ	01.01.2024-30.09.2024		
	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	985,139	(171,296)	807,814
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(104,984)	18,897	(86,087)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	880,155	(152,399)	721,727

հազ. դրամ	01.01.2023-30.09.2023		
	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	1,911,896	(344,140)	1,567,756
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(96,696)	17,405	(79,291)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	(967,400)	186,307	(781,094)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	847,800	(140,428)	707,371

10 **Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ**

	30/09/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	23,613,811	16,955,909
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	203,173,476	138,625,173
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
Ավանդներ բանկերում	105,555,250	145,881,982
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ԱԱ- -ից ԱԱ+ վարկանիշով	125,392,235	25,911,974
- Ա- -ից Ա+ վարկանիշով	133,353,704	97,840,015
- ԲԲԲ- -ից to ԲԲԲ+ վարկանիշով	984,305	1,158,031
- ԲԲ- -ից to ԲԲ+ վարկանիշով	269,348	618,044
- Բ- -ից Բ+ վարկանիշով	558	378
- առանց վարկանիշի	14,877,276	6,817,971
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	274,877,425	132,346,413
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	607,219,962	433,809,477
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(3,352)	(39,004)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	607,216,610	433,770,473

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարհաշվարկային գործունեության համար նախատեսված մնացորդներ, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ՀՀ դրամով պարտադիր պահուստավորման ենթակա այն միջոցները, որոնց օգտագործումը սահմանափակված չէ:

Վարկերի որակական ցուցանիշները բացահայտելիս՝ Բանկն օգտագործում է Standard&Poor’s վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2024թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը չորս բանկում ունի (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հինգ բանկ) տեղաբաշխված միջոցներ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցների, որի մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 276,997,241 հազար դրամ (2023թ դեկտեմբերի 31-ին՝ 228,467,532 հազար դրամ):

11 Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

	30/09/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Պետական արժեթղթեր	14,999,333	3,322,973
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	7,096,608	1,891,882
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	22,095,941	5,214,855
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	569,468	273,251
	22,665,409	5,488,106
Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Պետական արժեթղթեր	21,352,391	28,386,003
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	44,017,800	33,874,109

Բանկն իրականացնում է արժեթղթերի վաճառքի գործարքներ հետզնման պայմանագրերի շրջանակներում և արժեթղթերի ձեռքբերման գործարքներ՝ վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակներում:

Հետզնման պայմանագրերի շրջանակներում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրանց դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները, եթե նույնիսկ Բանկը կատարում է իր բոլոր պարտականությունները, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի գործողության ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ՝ հոդվածի կազմում (ծանոթագրություն 17):

Այս գործարքներն իրականացվում են վարկավորման, արժեթղթերի որպես փոխատվություն ստանալու և տրամադրելու ստանդարտ գործառնությունների համար բնորոշ պայմաններով:

12 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	30/09/2024 հազ. դրամ	31/12/2023 հազ. դրամ
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր կապակցված կողմ հանդիսացող ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	38,040,115	40,995,310
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	16,922,932	13,019,972
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր ռեզիդենտ բանկերի հետ	14,987,400	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր ֆիզիկական անձանց հետ	161,067	85,975
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ *	118,823,508	95,382,260
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ գրավադրված երաշխավորությունների համար	119,965	12,852
Վարկեր և ավանդներ հայկական բանկերի հետ	-	-
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	1,440,000	4,232,500
Դեպոնացված միջոցներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	6,212,375	3,752,467
Ժամկետային ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	-	-
Բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	3,794	11,545,446
Այլ	346,057	102,872
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	197,057,214	169,129,654
Պարտքային կորստի պահուստ	(130,369)	(106,889)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	196,926,845	169,022,765

*Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել պարտադիր պահուստներ ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18% որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով: ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ, քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում: Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ և չեն համարվում դրամական միջոցներ:

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ) ֆինանսական կազմակերպությանը տրամադրած միջոցներ, որի մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդի ընդհանուր գումարը կազմում է 36,473,146 հազ. դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 36,546,814 հազ. դրամ):

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (ՀՀ պետական արժեթղթեր) իրական արժեքը կազմում է 71,310,127 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ է 54,938,543 հազար դրամ): Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվները:

Այս գործարքներն իրականացվում են վարկավորման, արժեթղթերի որպես փոխատվություն ստանալու և տրամադրելու ստանդարտ գործառնությունների համար բնորոշ պայմաններով:

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր	30/09/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	470,710,845	361,093,666
Անհատներին տրված վարկեր		
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	36,684,786	36,708,025
Վարկային քարտեր	30,199,758	23,685,229
Հիփոթեքային վարկեր	204,406,580	169,398,694
Սպառողական և այլ վարկեր	108,771,756	93,308,844
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	380,062,880	323,100,792
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	850,773,726	684,194,458
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(12,808,435)	(24,883,528)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	837,965,291	659,310,930
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	10,558,015	12,269,361
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող	848,523,306	671,580,291

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30/09/2024 **					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 3 Պարտքային արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Իրական արժեզրկված վնասի միջոցով չափվող վարկեր	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	190,168,300	137,094	-	-	-	190,305,394
Մակարդակ 2. BBB-BB	213,766,780	392,612	-	-	10,519,050	224,678,442
Մակարդակ 3. B	27,976,936	3,349,391	-	-	-	31,326,327
Մակարդակ 4. CCC	2,317,659	47,680	-	-	38,965	2,404,304
Մակարդակ 5. D	-	-	8,301,869	2,796,837	-	11,098,706
Մակարդակ 6. առանց վարկանիշի	20,860,348	595,340	-	-	-	21,455,688
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	455,090,023	4,522,116	8,301,869	2,796,837	10,558,015	481,268,860
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,416,920)	(474,710)	(2,412,262)	-	-	(6,303,892)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	451,673,103	4,047,406	5,889,607	2,796,837	10,558,015	474,964,968
Անհատներին տրված վարկեր						
ոսկու գրավով համախառն վարկեր	35,723,720	351,482	609,584	-	-	36,684,786
Պարտքային կորստի պահուստ	(87,729)	(14,430)	(166,428)	-	-	(268,587)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	35,635,991	337,052	443,156	-	-	36,416,199
Համախառն վարկային օտոտեո	28,511,909	702,268	985,581	-	-	30,199,758
Պարտքային կորստի պահուստ	(730,431)	(195,636)	(397,032)	-	-	(1,323,099)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	27,781,478	506,632	588,549	-	-	28,876,659
Համախառն հիփոթեքային վարկեր	200,660,827	1,316,126	2,429,628	-	-	204,406,580
Պարտքային կորստի պահուստ	(274,704)	(98,943)	(267,993)	-	-	(641,640)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	200,386,123	1,217,182	2,161,635	-	-	203,764,940
Համախառն սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	95,904,638	6,099,055	6,764,182	3,881	-	108,771,756
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,470,887)	(872,899)	(1,927,432)	-	-	(4,271,218)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	94,433,752	5,226,156	4,836,750	3,881	-	104,500,538
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	360,801,094	8,468,931	10,788,975	3,881	-	380,062,880
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,563,750)	(1,181,908)	(2,758,885)	-	-	(6,504,543)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	358,237,344	7,287,023	8,030,090	3,881	-	373,558,337
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	815,891,117	12,991,047	19,090,844	2,800,717	10,558,015	861,331,740
Պարտքային կորստի պահուստ	(5,980,670)	(1,656,618)	(5,171,147)	-	-	(12,808,435)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	809,910,447	11,334,429	13,919,697	2,800,717	10,558,015	848,523,306

**«Արդշինբանկ» ՓԲԸ 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար
միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

			31/12/2023	**		
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռքբերված,		
	12-ամսյա	Պարտքային	Պարտքային	սկզբնավորված	Իրական	Ընդամենը
	ակնկալվող	առումով	առումով	կամ	արժեքով՝	
	պարտքային	չարժեզրկված	արժեզրկված	պարտքային	շահույթի կամ	
	կորուստ	ֆինանսական	ֆինանսական	առումով	վնասի միջոցով	
		գործիքի ամբողջ	գործիքի	արժեզրկված	չափվող	
		ժամկետում	ամբողջ	ֆինանսական	վարկեր	
		ակնկալվող	ժամկետում	գործիք		
		պարտքային	ակնկալվող	սկզբնական		
		կորուստ	պարտքային	ճանաչման		
			կորուստ	սահին		
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	110,450,145	849,423	-	-	-	111,299,568
Մակարդակ 2. BBB-BB	163,133,711	11,118,277	-	-	11,638,978	185,890,966
Մակարդակ 3. B	19,679,374	4,124,349	-	-	-	23,803,723
Մակարդակ 4. CCC	2,586,757	494,539	-	-	630,383	3,711,679
Մակարդակ 5. D	-	-	23,642,694	3,148,114	-	26,790,808
Մակարդակ 6. առանց վարկանիշի	21,534,422	331,860	-	-	-	21,866,282
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	317,384,409	16,918,448	23,642,694	3,148,114	12,269,361	373,363,027
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,063,044)	(2,838,354)	(14,734,989)	-	-	(19,636,386)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	315,321,366	14,080,095	8,907,705	3,148,114	12,269,361	353,726,640
Անհատներին տրված վարկեր ոսկու գրավով համախառն վարկեր						
Պարտքային կորստի պահուստ	(180,026)	(41,887)	(161,184)	-	-	(383,096)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	35,370,092	465,067	489,770	-	-	36,324,929
Համախառն վարկային օտոտեո						
Պարտքային կորստի պահուստ	(626,382)	(94,228)	(235,269)	-	-	(955,879)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	21,633,735	573,612	522,003	-	-	22,729,350
Համախառն հիփոթեքային վարկեր						
Պարտքային կորստի պահուստ	(265,497)	(1,501)	(113,377)	-	-	(380,375)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	166,498,425	653,441	1,866,452	-	-	169,018,319
Համախառն սպառողական և այլ վարկեր անհատներին						
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,516,601)	(634,682)	(1,376,508)	-	-	(3,527,791)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	81,311,337	3,987,315	4,474,386	8,015	-	89,781,054
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	307,402,094	6,451,733	9,238,950	8,015	-	323,100,792
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,588,506)	(772,298)	(1,886,338)	-	-	(5,247,141)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	304,813,589	5,679,435	7,352,612	8,015	-	317,853,651
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	624,786,504	23,370,181	32,881,644	3,156,129	12,269,361	696,463,819
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,651,549)	(3,610,651)	(16,621,327)	-	-	(24,883,528)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	620,134,954	19,759,530	16,260,317	3,156,129	12,269,361	671,580,291

* Վերը ներկայացված աղյուսակում նշված անհատներին տրված ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար արժեզրկումից կորուստը գրանցվում է ուղղակիորեն կրեդիտագրելով վարկի գումարը՝ առանց արժեզրկման գծով պահուստը օգտագործելու:

** Վերը ներկայացված աղյուսակում ներառված է վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով վարկային պարտավորվածությունների սպասվող պարտքային վնասը:

30/09/2024

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռքբերված, տրամադրված կամ	Ընդամենը
				արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող-համախառն արժեք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	317,384,409	16,918,448	23,642,694	3,148,114	361,093,666
Փոխանցում 1-ին փուլ	3,749,540	(3,514,496)	(235,044)	-	(0)
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(1,493,513)	1,817,310	(323,797)	-	(0)
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(219,618)	(3,127,395)	3,347,012	-	(0)
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(93,263,795)	(9,381,537)	(18,645,596)	(351,277)	(121,642,205)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	228,929,030	1,809,786	575,822	-	231,314,638
Դուրսգրումներ	3,970	-	(59,223)	-	(55,253)
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	455,090,023	4,522,116	8,301,869	2,796,837	470,710,845

30/09/2024

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռքբերված, տրամադրված կամ	Ընդամենը
				արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	
Անհատներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող- համախառն արժեք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	307,402,094	6,451,733	9,238,950	8,015	323,100,792
Փոխանցում 1-ին փուլ	5,194,804	(3,978,529)	(1,216,275)	-	0
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(10,277,761)	11,853,845	(1,576,084)	-	0
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(2,899,788)	(6,280,706)	9,180,494	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(66,156,944)	(912,554)	(3,679,467)	(4,135)	(70,753,101)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	127,454,030	1,204,496	24,148	-	128,682,674
Դուրսգրումներ	84,659	130,646	(1,182,791)	-	(967,486)
Մնացորդը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	360,801,094	8,468,931	10,788,975	3,881	380,062,880

հազ. դրամ	31/12/2023				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռքբերված, տրամադրված կամ արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող-համախառն արժեք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	245,304,461	14,487,086	15,675,720	3,193,838	278,661,105
Փոխանցում 1-ին փուլ	2,337,085	(2,223,169)	(113,917)	-	0
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(1,672,105)	1,732,374	(60,269)	-	0
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(4,427,157)	(1,764,969)	6,192,125	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(83,109,540)	(1,907,387)	1,213,283	(45,725)	(83,849,368)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	158,951,665	6,594,512	726,727	-	166,272,904
Դուրսգրումներ	-	-	9,024	-	9,024
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	317,384,409	16,918,448	23,642,694	3,148,114	361,093,666

հազ. դրամ	31/12/2023				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռքբերված, տրամադրված կամ արժեզրկված սկզբնական ճանաչման աահին	Ընդամենը
Անհատներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող- համախառն արժեք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	241,790,335	10,148,294	8,839,439	139,227	260,917,295
Փոխանցում 1-ին փուլ	4,093,430	(3,531,567)	(561,863)	-	(0)
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(2,207,057)	2,845,803	(638,746)	-	(0)
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(5,128,284)	(2,543,151)	7,671,436	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(55,681,932)	(1,959,005)	(4,430,704)	(131,211)	(62,202,852)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	124,418,761	1,908,782	1,337,613	-	127,665,157
Դուրսգրումներ	116,840	(417,422)	(2,978,225)	-	(3,278,808)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	307,402,094	6,451,733	9,238,950	8,015	323,100,792

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքայի որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավն ապահովում է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և ապահովության այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) բնույթի վերաբերյալ:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի իրական արժեքը պակաս չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից: Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե որ ամսաթվին է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել համապատասխանում է արժեզրկման գնահատմանը: Անհատներից, այդ թվում ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից, ստացված հավաստումները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և ապահովության այլ միջոցների վարկեր: Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի փոխհատուցելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ՝ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

**Հաճախորդներին տրված վարկեր,
հաշվեկշռային արժեք**

	30/09/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Անշարժ գույք	210,689,064	166,220,428
Հիմնական միջոցներ	66,726,787	36,978,094
Ընթացիկ հաշիվներ	21,539,324	27,966,918
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	33,096,560	43,287,512
Կորպորատիվ երաշխավորություններ (առանց վարկանիշի)	24,295,576	25,933,097
Պետական և տեղական կառավարման մարմինների երաշխավորություններ	83,977,534	33,065,730
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	23,826,951	12,238,894
Պաշարներ	149,727	153,798
Այլ գրավ	5,523,312	3,779,440
Փոխադրամիջոցներ	4,484,689	4,101,738
Պետական արժեթղթեր	164,519	0
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցների	490,926	991
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	474,964,968	353,726,640

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր

Ոսկու գրավադրմամբ վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավադրմամբ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 300% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Վարկային քարտեր

Վարկային քարտերով տրամադրված վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 90% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Գյուղատնտեսական վարկեր

Գյուղատնտեսական վարկերը հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Այլ վարկեր

Անհատներին տրված այլ վարկերի համար որպես կանոն ապահովություն են ծառայում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այլ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 94% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

(iii) Բռնագանձված գրավ

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավը ներառում է.

	30/09/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Անշարժ գույք	4,886,784	5,799,979
Այլ ակտիվներ	1,344,650	3,965,359
Ընդամենը	6,231,434	9,765,338
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,023,194)	(3,486,159)
Ընդամենը բռնագանձված գրավ	4,208,239	6,279,179

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ բռնագանձված գրավի կազմում ներառված են 72,236 հազար դրամ գումարով ոսկյա իրեր (2023թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 607,590 հազար դրամ):

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Բռնագանձումից հետո բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է կիրառելով շուկայական մոտեցումը: Շուկայական մոտեցումը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքի հայտարարված գների վրա, կիրառելով 20%-ից 40% զեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(գ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում:
Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի համար:

	30/09/2024 <u>հազ. դրամ</u>	31/12/2023 <u>հազ. դրամ</u>
Էներգետիկայի ոլորտ	29,057,275	39,981,455
Առևտուր	51,743,111	47,094,812
Ծառայություններ	35,713,412	36,269,575
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	51,008,398	12,420,414
Շինարարություն	100,898,604	85,049,946
Հեռահաղորդակցություն	27,298,020	25,983,420
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	15,019,656	25,092,205
Հյուրանոցային ոլորտ	26,532,426	33,441,417
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	12,640,166	9,500,162
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	27,615,389	8,868,174
Արդյունաբերություն	5,546,174	7,232,293
Տրանսպորտ	12,246,637	7,122,883
Այլ	85,949,592	35,306,273
Անհատներին տրված վարկեր	380,062,880	323,100,792
	<u>861,331,740</u>	<u>696,463,819</u>
Արժեզրկման գծով պահուստ	<u>(12,808,435)</u>	<u>(24,883,528)</u>
	<u>848,523,306</u>	<u>671,580,291</u>

Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 22-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը: Քանի որ Բանկը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կվերանայվեն ժամկետի ավարտից հետո: Այդ իսկ պատճառով, վարկային պորտֆելի իրական ժամկետայնությունը կարող է զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրային պայմաններով համաձայնեցված ժամկետայնությունից:

14 Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ

	30/09/2024 <u>հազ. դրամ</u>	31/12/2023 <u>հազ. դրամ</u>
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Պետական արժեթղթեր	88,895,532	193,105,950
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	4,863
	<u>88,895,532</u>	<u>193,110,813</u>
 Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Պետական արժեթղթեր	144,710,884	103,033,962
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	-
	<u>144,710,884</u>	<u>103,033,962</u>
 Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	233,606,416	296,144,775
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(557,379)	(536,509)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	<u>233,049,037</u>	<u>295,608,266</u>

15 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Վարձակալված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2024թ.	10,581,178	3,525,158	2,616,222	552,210	7,720	1,107,694	2,490,378	3,626,577	24,507,137
Ավելացումներ	5,437	546,979	344,699	2,902	81,689	172,320	228,403	144,087	1,526,516
Օտարումներ	-	(58,314)	(261,136)	-	-	-	-	-	(319,450)
Փոխանցումներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կուտակված մաշվածության բացառում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբեր 2024թ.	10,586,615	4,013,823	2,699,785	555,112	89,409	1,280,014	2,718,781	3,770,664	25,714,203
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2024թ.	352,703	2,482,702	1,910,987	249,858	-	318,283	1,638,934	1,600,093	8,553,560
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	165,984	307,509	179,145	41,459	-	47,741	152,838	346,557	1,241,235
Կուտակված մաշվածության բացառում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Օտարումներ	-	(57,248)	(126,844)	-	-	-	-	-	(184,092)
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբեր 2024թ.	518,687	2,732,963	1,963,288	291,318	-	366,024	1,791,773	1,946,650	9,610,702
Հաշվեկշռային արժեք									
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբեր 2024թ.	10,067,928	1,280,860	736,497	263,795	89,409	913,989	927,009	1,824,015	16,103,500
հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Վարձակալված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	11,516,904	3,393,099	2,244,960	502,376	5,320	1,176,057	2,320,530	2,750,325	23,909,571
Ավելացումներ	373,357	487,846	770,039	49,834	2,400	229,337	169,848	1,231,324	3,313,986
Կուտակված մաշվածության բացառում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Օտարումներ	(1,309,083)	(355,787)	(398,778)	-	-	(297,699)	-	(355,072)	(2,716,420)
Փոխանցումներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	10,581,178	3,525,158	2,616,222	552,210	7,720	1,107,694	2,490,378	3,626,577	24,507,137
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	139,340	2,405,126	1,710,764	198,943	-	559,837	1,421,772	1,439,348	7,875,130
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	219,915	431,278	247,723	50,915	-	56,020	217,162	434,039	1,657,053
Կուտակված մաշվածության բացառում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Օտարումներ	(6,552)	(353,702)	(47,500)	-	-	(297,574)	-	(273,294)	(978,623)
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	352,703	2,482,702	1,910,987	249,858	-	318,283	1,638,934	1,600,093	8,553,561
Հաշվեկշռային արժեք									
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	10,228,475	1,042,456	705,235	302,352	7,720	789,411	851,444	2,026,484	15,953,576

Շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել է գրանցվել է 2022թ. մարտի 31-ի դրությամբ՝ անկախ լիցենզավորված գնահատողի՝ «Օլիվեր Գրուպ» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացված գնահատման հիման վրա:

16 Այլ ակտիվներ

	30/09/2024	31/12/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
Այլ ստացվելիք գումարներ	1,617,070	1,605,400
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	<u>1,617,070</u>	<u>1,605,400</u>
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(32,204)	(110,113)
Ընդամենը զուտ ֆինանսական ակտիվներ	<u>1,584,865</u>	<u>1,495,288</u>
Բռնագանձված ակտիվներ	4,208,239	6,279,179
Այլ հարկերի գծով կանխավճարներ	-	5,515,278
Այլ կանխավճարներ	1,552,624	1,034,721
Նյութեր և պաշարներ	425,668	624,767
Այլ	183,950	104,212
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	<u>6,370,481</u>	<u>13,558,157</u>
Ընդամենը այլ ակտիվներ	<u>7,955,346</u>	<u>15,053,444</u>

17 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ

	30/09/2024	31/12/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից և կառավարությունից	22,181,500	26,789,793
Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	84,195,511	87,233,853
	106,377,011	114,023,646
- կարճաժամկետ	6,324,184	7,837,999
- երկարաժամկետ	100,052,827	106,185,647
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	200,327,095	161,375,220
Լորո հաշիվներ	44,066,333	91,391,926
Այլ	125,951	48,945
	<u>350,896,389</u>	<u>366,839,737</u>

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ ունի տեղաբաշխած մեկ ֆինանսական կազմակերպություն (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երեք ֆինանսական կազմակերպություն), որի մնացը գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս մնացորդի ընդհանուր գումարը կազմում է 40,806,966 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 98,950,156 հազար դրամ):

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 94,370,072 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 100,801,261 հազար դրամ) գումարով վարկեր, որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջները բավարարող վարկերի համար դիմող վարկառուներին վերավարկավորելու համար:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կառուցվածքը ըստ վերավարկավորման նպատակային ուղղվածության.

	30/09/2024	31/12/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
-Առևտրի ֆինանսավորում	14,321,627	22,570,546
-ՓՄՁ վարկեր	24,675,593	27,150,928
-ՀԷԿ կառուցում	894,031	1,592,779
-Հիփոթեքային վարկեր	54,006,661	48,765,207
-Ընթացիկ վարկեր բանկերից	12,006,939	13,222,384
-Գյուղատնտեսական վարկեր	190,630	234,238
-Այլ (կրթություն, կենցաղային)	281,531	487,563
	<u>106,377,011</u>	<u>114,023,646</u>

18 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

2020թ. հունվարին Բանկը Նիդեռլանդներում գտնվող 'Dilijan Finance B.V' հատուկ նշանակության ընկերության միջոցով թողարկել է 300,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեթղթի պարտատոմսեր (RegS/144A), որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. հունվարին: Պարտատոմսերը ցուցակված են Իռլանդիայի և Հայաստանի ֆոնդային բորսաներում:

Բանկը նաև թողարկել է արժեթղթեր տեղական շուկայում: Հիմնական ներդրողները հանդիսանում են բանկի կորպորատիվ և մանրածախ հաճախորդները:

19 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	30/09/2024	31/12/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
-Անհատներ	396,316,393	351,843,493
-Իրավաբանական անձինք	532,527,842	313,153,477
Ժամկետային ավանդներ		
-Անհատներ	234,360,778	223,780,469
-Իրավաբանական անձինք	<u>67,039,678</u>	<u>89,104,314</u>
	<u>1,230,244,691</u>	<u>977,881,753</u>

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների և ընթացիկ հաշիվների 44,489,068 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 35,160,642 հազար դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (31 դեկտեմբերի 2023թ.' երկու հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 212,993,353 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2023թ. 96,174,503 հազար դրամ):

20 Այլ պարտավորություններ

	30/09/2024	31/12/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
Չհաշվանցված գործարքներ	5,720,425	4,540,257
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	8,339,220	1,108,970
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	516,984	460,188
Պարտավորություններ տարածքների վարձակալության գծով (ՖՀՄՍ 16)	1,956,555	2,141,380
Ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	<u>236,103</u>	<u>236,894</u>
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	<u>16,769,287</u>	<u>8,487,688</u>
Այլ վճարվելիք հարկեր	493,864	28,522
Հետաձգված եկամուտ	107,735	118,191
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	<u>322,184</u>	<u>449,907</u>
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	<u>923,783</u>	<u>596,620</u>
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	<u>17,693,070</u>	<u>9,084,308</u>

21 **Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ**

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,004,544 հատ սովորական բաժնետոմսից (2023թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 502,272) և 20,000 փոփոխական շահութաբաժնով փոխարկելի արտոնյալ բանետոմսերից: Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 100,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է հողի և շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: 2024թ. ընթացքում Բանկը վճարել է 50,354,028 հազ. դրամ շահաբաժին, որից 50,227,200 հազ.դրամը բաժնետերերի ժողովի համաձայն ուղղվել է բաժնետիրական կապիտալի համալրմանը:

22 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Շուկայական ռիսկը, վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար՝ սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու նպատակով: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և համապատասխանության ապահովման համար, նա նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումը: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը ուղղակիորեն հաշվետու է Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը՝ թե պորտֆելի և թե առանձին գործառնությունների մակարդակով, կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության չափից և տեսակից:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության աստիճանի որոշմանը: Բացի ստանդարտ վարկային և շուկայական վերլուծությունների իրականացումից, Ռիսկերի կառավարման բաժինը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական միավորների հետ՝ նրանց մասնագիտական կարծիքը ձեռք բերելու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժինը և ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Բանկի էական ռիսկերին անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների ու արատարժույթի փոխարժեքների տատանումների ազդեցությանը: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Նախագահը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի առաջարկությունների հիման վրա: Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքների, ժամկետայնության, արտարժույթի դիրքերի և վնասի սահմանաչափերի հետ կապված, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

գ) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
30 սեպտեմբերի 2024թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	559,312,560	-	-	-	-	47,904,050	607,216,610
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,653,128	1,045,730	4,875,113	20,210,474	15,663,886	569,468	44,017,800
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	70,976,544	-	-	-	-	125,950,300	196,926,845
Հաճախորդներին տրված վարկեր	371,918,994	40,835,962	49,413,731	168,090,806	218,263,812	-	848,523,306
Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	61,702,878	17,738,754	30,690,656	67,370,337	55,546,413	-	233,049,037
Ընդամենը	1,065,564,104	59,620,445	84,979,501	255,671,617	289,474,112	174,423,818	1,929,733,597
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	257,749,281	3,041,761	8,453,984	43,491,346	38,160,016	-	350,896,389
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	57,777	55,785,514	1,999,772	2,200,212	-	-	60,043,276
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,037,437,617	75,478,765	92,228,151	25,100,157	-	-	1,230,244,691
	1,295,244,674	134,306,041	102,681,908	70,791,716	38,160,016	-	1,641,184,355
	(229,680,570)	(74,685,596)	(17,702,407)	184,879,901	251,314,095	174,423,818	288,549,241

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2023թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	386,156,173	-	-	-	-	47,614,300	433,770,473
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,315,940	510,067	1,059,286	15,451,131	15,264,433	273,251	33,874,108
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	66,997,352	-	-	-	-	102,025,413	169,022,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր	271,877,980	39,821,161	42,265,453	162,850,268	154,765,429	-	671,580,291
Անորոշագցված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	133,789,315	25,215,356	9,310	81,841,111	54,753,175	-	295,608,267
Ընդամենը	860,136,759	65,546,583	43,334,050	260,142,511	224,783,037	149,912,964	1,603,855,904
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	265,529,975	8,432,107	8,280,980	49,321,589	35,275,086	-	366,839,737
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	16,887,683	3,301,045	1,295,398	62,867,132	-	-	84,351,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	770,385,396	89,369,533	90,990,741	27,127,141	8,942	-	977,881,753
	1,052,803,054	101,102,685	100,567,119	139,315,862	35,284,028	-	1,429,072,748
	(192,666,295)	(35,556,101)	(57,233,069)	120,826,648	189,499,009	149,912,964	174,783,156

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	30/09/2024			31/12/2023		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
Նոսրորո հաշիվներ բանկերում	-	0.05%-1.5%	0%-4.25%	-	0.05%-1.5%	0%-4.25%
Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-	-	-
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	-	-	3.21%-18.5%	-	5.50%	3.6%-20.1%
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ						
Հակադարձ հեղձանան պայմանագրեր	8.20%	4.30%	-	9.94%	4.30%	17.00%
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15.03%	8.59%	6.93%	14.78%	8.02%	5.07%
Ներդրումային արժեթղթեր						
Ամորփոցացված արժեքով հաշվառվող ներդրումային արժեթղթեր	10.26%	5.50%	3.44%	10.20%	5.59%	3.64%
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չսփվող ներդրումային արժեթղթեր	9.58%	5.17%	3.00%	10.73%	4.70%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ						
Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6.87%	5.62%	4.80%	6.60%	6.08%	4.90%
հեղձանան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	7.78%	-	-	9.71%	0.00%	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	6.60%	-	-	6.60%	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր այլ	9.44%	-	-	9.33%	4.00%	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
Ընթացիկ հաշիվներ և ցայտանջ Ավանդներ	0.1%-9.5%	0%-0.5%	0%-0.1%	0.1%-9.5%	0%-0.5%	0%-0.1%
Ժամկետային Ավանդներ	8.93%	2.81%	1.98%	9.28%	2.65%	2.39%

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխության (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության բոլոր կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	30/09/2024	31/12/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
100 բկ զուգահեռ նվազում	2,015,977	1,657,637
100 բկ զուգահեռ աճ	(2,015,977)	(1,657,637)

Ստորև ներկայացվում է զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ դեկտեմբերի 31-ի առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	30/09/2024	31/12/2023
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
	<u>Սեփական</u>	<u>Սեփական</u>
	<u>կապիտալ</u>	<u>կապիտալ</u>
100 բկ զուգահեռ նվազում	1,294,698	1,090,858
100 բկ զուգահեռ աճ	(1,294,698)	(1,090,858)

(դ) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին, այս գործունեությունը չի որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն: Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

30/09/2024

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,954,653	144,659,963	114,820,046	393,434,663
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	7,400,964	110,534	-	7,511,499
Բանկերին և ֆինասական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	105,206,073	33,019,166	21,755	138,246,994
Հաճախորդներին տրված վարկեր	325,270,220	57,414,522	-	382,684,743
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	48,294,622	34,568,185	-	82,862,807
Ընդամենը ակտիվներ	620,126,532	269,772,371	114,841,802	1,004,740,706
Արտարժույթի սկոպ	4,184,305	-	1,171,644	5,355,949
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	4,184,305	-	1,171,644	5,355,949
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	14,178,758	30,356,987	21,804,061	66,339,806
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	51,737,067	-	-	51,737,067
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	550,130,650	238,450,511	93,591,508	882,172,669
Ընդամենը պարտավորություններ	616,046,475	268,807,498	115,395,570	1,000,249,542
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի սկոպ	2,103,019	3,033,380	1,164,040	6,300,440
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	2,103,019	3,033,380	1,164,040	6,300,440
Զուտ դիրքը	6,161,343	(2,068,506)	(546,164)	3,546,672

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ժամթագրություններ

31/12/2023

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	98,079,896	112,336,265	80,105,872	290,522,033
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	3,669,128	-	-	3,669,128
Բանկերին և ֆինասական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	77,963,616	38,876,278	587,421	117,427,315
Հաճախորդներին տրված վարկեր	236,276,126	39,478,119	-	275,754,245
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	88,292,728	66,978,678	-	155,271,406
Ընդամենը ակտիվներ	504,281,494	257,669,339	80,693,294	842,644,127
Արտարժույթի սվոպ	448,108	21,947,100	1,755,935	24,151,143
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	448,108	21,947,100	1,755,935	24,151,143
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	45,577,129	46,581,669	33,522,194	125,680,993
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	59,750,274	-	-	59,750,274
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	361,825,376	233,710,094	45,958,849	641,494,320
Ընդամենը պարտավորություններ	467,152,779	280,291,764	79,481,044	826,925,587
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի սվոպ	24,430,798	447,900	-	24,878,698
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	24,430,798	447,900	-	24,878,698
Զուտ դիրքը	13,146,025	(1,123,225)	2,968,185	14,990,985

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

	30/09/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 20% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	1,232,269	2,629,205
Եվրոյի փոխարժեքի 20% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	(413,701)	(224,645)

(ե) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը (թե ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար, ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ վարկային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկային բաժնի, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և ֆինանսական արդյունքների վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկերի բաժնի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հ հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժնիների կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատական վարկավորման ծառայությունների բաժնի կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, որը վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա: Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	30/09/2024	31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, բացառությամբ կանխիկի	583,602,799	416,814,564
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	196,926,845	169,022,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր	848,523,306	671,580,291
Ներդրումային արժեթղթեր	277,066,836	329,482,375
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,584,865	1,495,288
Վարկային ռիսկին ենթարկվածության ընդհանուր առավելագույն չափը	1,907,704,652	1,588,395,282

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխառության գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում:

Զանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 23-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ քլիրինգային պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման գլխավոր պայմանագրերը: Նմանատիպ ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները՝ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության ստացման և տրամադրման պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով: Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտակարողությունների չկատարման անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		Զուտ գումար
				Ֆին. գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	70,111,514	-	70,111,514	(70,111,514)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	70,111,514	-	70,111,514	(70,111,514)	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(200,327,095)	-	(200,327,095)	200,327,095	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(200,327,095)	-	(200,327,095)	200,327,095	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		Զուտ գումար
				Ֆին. գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	54,101,257	-	54,101,257	(54,101,257)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	54,101,257	-	54,101,257	(54,101,257)	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(161,375,220)	-	(161,375,220)	161,375,220	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(161,375,220)	-	(161,375,220)	161,375,220	-	-

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է, թողարկվող պարտքային արժեթղթերը, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդները, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու արդյունավետ բավարարելու նպատակով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքերի ֆինանսավորման ծրագրերի ապահովում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը գործարար ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում: Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքն օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես թեսթերը» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱՎՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	607,216,610	-	-	-	-	-	-	607,216,610
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	1,653,128	5,920,843	20,210,474	15,663,886	569,468	-	44,017,800
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	196,926,845	-	-	-	-	-	-	196,926,845
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19,762,638	18,960,318	103,697,613	367,258,339	322,069,863	-	16,774,534	848,523,306
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	44,868,143	16,834,734	48,429,410	67,370,337	55,546,413	-	-	233,049,037
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	16,103,500	-	16,103,500
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	2,015,150	20,502	705,187	580,599	-	4,633,907	-	7,955,346
Ընդամենը ակտիվներ	870,789,386	37,468,683	158,753,052	455,419,749	393,280,163	21,306,875	16,774,534	1,953,792,442
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	251,138,771	3,609,494	12,614,199	45,373,909	38,160,016	-	-	350,896,389
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,483	54,293	57,785,287	2,200,212	-	-	-	60,043,276
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	977,641,069	59,796,548	167,706,916	25,100,157	-	-	-	1,230,244,691
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	16,316,399	-	-	-	-	16,316,399
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	5,630,827	-	5,630,827
Այլ պարտավորություններ	5,746,545	1,333,030	8,420,835	1,956,555	-	236,106	-	17,693,070
Ընդամենը պարտավորություններ	1,234,529,869	64,793,365	262,843,636	74,630,833	38,160,016	5,866,933	-	1,680,824,652
Զուտ դիրքը	(363,740,482)	(27,324,682)	(104,090,584)	380,788,916	355,120,147	15,439,942	16,774,534	272,967,791

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	422,205,502	11,564,971	-	-	-	-	-	433,770,473
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	75,098	1,240,842	1,569,353	15,451,131	15,264,433	273,251	-	33,874,109
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	166,702,122	2,307,827	12,816	-	-	-	-	169,022,765
Չաճախորդներին տրված վարկեր	20,786,923	39,540,882	90,864,091	273,105,842	230,403,528	-	16,879,025	671,580,291
Անորոշված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	118,524,066	15,265,249	25,224,666	81,841,111	54,753,174	-	-	295,608,266
Յիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	15,953,577	-	15,953,577
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Չետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	1,281,412	6,353,899	514,188	-	-	6,903,946	-	15,053,445
Ընդամենը ակտիվներ	729,575,123	76,273,668	118,185,114	370,398,085	300,421,135	23,130,774	16,879,025	1,634,862,925
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	255,139,978	4,645,155	20,915,532	50,863,986	35,275,086	-	-	366,839,737
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,758,813	15,128,869	4,596,443	62,867,132	-	-	-	84,351,258
Չաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	705,935,814	64,449,581	180,360,275	27,127,141	8,942	-	-	977,881,753
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	956,811	-	-	-	-	956,811
Չետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	6,167,255	-	6,167,255
Այլ պարտավորություններ	5,649,227	938,616	118,191	2,141,380	-	236,894	-	9,084,308
Ընդամենը պարտավորություններ	968,483,833	85,162,221	206,947,252	142,999,639	35,284,028	6,404,149	-	1,445,281,121
Չուտ դիրքը	(238,908,710)	(8,888,552)	(88,762,137)	227,398,446	265,137,107	16,726,626	16,879,025	189,581,804

23 Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների գծով պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումն երրորդ անձանց հանդեպ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի: Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են վարկային պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրային պարտականությունները:

	30/09/2024	30/09/2024
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	52,386,638	40,602,966
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	6,508,839	5,453,310
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	1,551,916	1,289,292
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	50,593,956	52,415,340
	<u>111,041,349</u>	<u>99,760,908</u>

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային պարտավորվածությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում միանշանակ պարտավորվածություն Բանկի կողմից:

24 **Պայմանական դեպքեր**

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

25 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է Արինս Գրուպ ՍՊԸ-ն: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն.

Կարեն Սաֆարյանը, ով նաև զբաղեցնում է Բանկի Խորհրդի նախագահի պաշտոնը:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին և 2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար:

	01/07/2024 - 30/09/2024 հազ.դրամ	01/01/2024 - 30/09/2024 հազ.դրամ	01/07/2023 - 30/09/2023 հազ.դրամ	01/01/2023 - 30/09/2023 հազ.դրամ
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	750,133	3,759,479	402,673	960,146

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30/09/2024 հազ.դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	31/12/2023 հազ.դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	371,123	10.85%	356,946	10.87%
Պարտքային կորուստի պահուստ	(2,552)		(4,475)	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	161,067	8.40%		
Պարտքային կորուստի պահուստ	(522)			
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,793,696	3.92%	7,577,338	3.95%
Վարկավորման պարտավորվածություններ	302,435		285,927	
Այլ պարտավորություններ	-		-	

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթի կամ վնասի կազմում արտացոլված գումարները 2024թ. սեպտեմբերի 30-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար:

	01/07/2024 - 30/09/2024 հազ.դրամ	01/01/2024 - 30/09/2024 հազ.դրամ	01/07/2023 - 30/09/2023 հազ.դրամ	01/01/2023 - 30/09/2023 հազ.դրամ
Շահույթ կամ վնաս				
Տոկոսային եկամուտ	12,133	36,513	9,991	30,420
Տոկոսային ծախս	(54,069)	(152,637)	(67,838)	(186,946)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	12,029	31,332	14,221	28,700

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Բանկի հետ ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները, Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին և Խորհրդի և Վարչության անդամների կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2024թ.սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2024թ. ընթացքում շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր Միջին		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ Միջին		Այլ Միջին
	Հազ.ՀՀ դրամ		Հազ.ՀՀ դրամ		
	արդյունավետ տոկոսադրույք %		արդյունավետ տոկոսադրույք %		
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ			38,040,115	8.2%	
Պարտքային կորստի պահուսպ			(5,081)		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,009,152	13.5%	209,432	4.8%	204,105
Պարտքային կորստի պահուսպ	(661)		(36,135)		(662) -
Այլ ակտիվներ			555,872		
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	30		590,705	0.1%	650,414
Այլ պարտավորություններ	-		-		-
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ					
Վարկային պարտավորվածություններ	-		8,428		78,108
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	-		326,390		-
Շահույթ (վնաս)					
Տոկոսային եկամուտ	139,663		2,019,301		14,070
Տոկոսային ծախս	-		(303)		(11,481)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	53,844		43,057		1,775
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	-		(498,011)		-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	-		(13,000)		-

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. ընթացքում շահույթում կամ վնասում այլ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ Միջին
	Միջին		Միջին		
	Հազ.ՀՀ դրամ	արդյունավետ տոկոսադրույք %	Հազ.ՀՀ դրամ	արդյունավետ տոկոսադրույք %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	40,995,310	8.8%	
Պարտքային կորստի պահուսպ			(14,424)		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,101,710	13.5%	164,727	4.8%	128,223
Պարտքային կորստի պահուսպ	(722)		(36,154)		
Այլ ակտիվներ	-	-	764,394	-	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,668,932	-	386,293	0.1%	244,590
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	8,168
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ					
Վարկային պարտավորվածություններ	-	-	9,450	-	58,963
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	-	-	437,447	-	-
Շահույթ (վնաս)					
Տոկոսային եկամուտ	149,673		3,554,926	-	9,780
Տոկոսային ծախս	-	-	(312)	-	(12,796)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	106,310	-	52,115	-	3,919
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(674,304)	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(58,242)	-	-	-	-

26 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ դիտարկելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 569,468 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 273,251 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	44,017,800	-	44,017,800
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	-	-	10,558,015	10,558,015
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	569,468	569,468
	-	44,017,800	11,127,483	55,145,282

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	33,874,109	-	33,874,109
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	-	-	12,269,361	12,269,361
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	273,251	273,251
	-	33,874,109	12,542,612	46,416,721

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի գներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: